

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	22 april 2025	n.v.t.

Onderwerp

Ondertekening intentieverklaring Regionale samenwerking met Defensie Zuid-Holland

Advies

1. Aan te gaan de intentieverklaring Regionale samenwerking met Defensie Zuid-Holland, de ministeries van Defensie en van Economische Zaken, regionale ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter, en de Economic Board Zuid-Holland.
2. Te bepalen dat de documenten behorende bij het besluit onder adviespunt 1, op grond van artikel 2, lid 2, onder b van de Beleidsregel actieve openbaarmaking Zuid-Holland 2023, niet actief openbaar worden gemaakt, omdat deze gezien de fase van het politieke of bestuurlijke proces als verstorend voor het verdere proces van bestuurlijk beraad zijn aan te merken.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de intentieverklaring Regionale samenwerking met Defensie Zuid-Holland.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1. Intentieverklaring Defensie Zuid-Holland (definitief concept)
2. Machtiging cdK o.g.v. artikel 176 PW

1 Toelichting voor het College

Op 24 november 2024 heeft uw College de nieuwe opgave 'Regionale samenwerking Defensie' vastgesteld, waarover u Provinciale Staten op 18 december heeft geïnformeerd¹. Zowel in de opdracht als de brief aan Provinciale Staten werd een bestuurlijke intentieverklaring als vervolgstap genoemd. Het onderhavige voorstel betreft de tekst van deze intentieverklaring; de gevolgen van ondertekening voor de provincie; en het ondertekenen van de verklaring op 24 april in Delft, inclusief machtiging van gedeputeerde Stolk door de commissaris van de Koning.

Intentieverklaring

De bestuurlijke intentieverklaring dient ter bekrachtiging en lancering van de regionale samenwerking met Defensie in Zuid-Holland. Indien u deze intentieverklaring aangaat, wordt beoogd dat de ministeries van Defensie en van Economische Zaken, provincie Zuid-Holland, regionale ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter, en de Economic Board Zuid-Holland (EBZ) gezamenlijk de intentie uitspreken deze samenwerking in de komende twee jaar nader uit te werken en tot uitvoering te brengen. Zie ook Bijlage 1 voor het definitieve concept van de verklaring.

Gevolgen van ondertekening

U vindt de nader gespecificeerde intentie onder punten 1a t/m 1e van Bijlage 1. Deze punten zijn inhoudelijk geheel in lijn met de door u reeds vastgestelde opgave, en reflecteren de samenwerking tussen de ondertekenende partijen zoals deze momenteel tot uitvoering wordt gebracht.

Ten opzichte van de bovengenoemde brief aan Provinciale Staten worden er alleen twee nieuwe tijdsbestekken als intentie opgenomen, namelijk een periode van drie maanden na besluitvorming waarin een gezamenlijke ambitie wordt uitgewerkt voor uitvoering over een periode van twee jaar. Deze twee jaar wordt als verkennende fase voor de Zuid-Hollandse samenwerking aangemerkt, en zal naar verwachting eind 2027 op regionaal en nationaal niveau worden geëvalueerd in lijn met de soortgelijke regionale samenwerkingen van Defensie met de andere Nederlandse provincies. Er zijn geen (juridische) consequenties verbonden aan het niet halen van deze twee tijdsbestekken. De gesprekken tussen de ondertekenende partijen verlopen momenteel voorspoedig en in goede samenwerking, de verwachting is dat beide tijdsbestekken haalbaar zijn.

De tekst bevat nadrukkelijk geen juridische of financiële verplichtingen, wel zal er in de voorgenomen verkenningsfase worden gesproken over bij te dragen middelen en capaciteiten. De nadere invulling van de Zuid-Hollandse samenwerking gebeurt in goed overleg tussen de vijf partijen, en zal te zijner tijd ter uw besluitvorming worden voorgelegd. Het primaire belang van de provincie bij deze verklaring is de meerjarige commitment van enerzijds de twee departementen en anderzijds de twee Zuid-Hollandse partners.

Er is voldoende ruimte om de provinciale belangen goed binnen deze samenwerking te verankeren. Zo heeft het ministerie van Defensie meermaals benadrukt dat zij belang hecht aan een gelijkwaardige, wederzijds gedragen samenwerking. Ook hebben provincie, InnovationQuarter, en EBZ de inzet op Zuid-Hollandse industrieel-technologische gebieden afgestemd op de vijf dual-use focusgebieden die u eerder in de provinciale opgave heeft vastgesteld en naar Provinciale Staten

¹ PZH-2024-864828316

heeft gecommuniceerd². De provincie heeft in grote mate invloed op de strategische koers van de samenwerking, passend bij het vigerend regionaal-economisch beleid en de rol van iedere partij.

Ondertekening op 24 april

U heeft in november 2024 gedeputeerde Stolk als coördinerend portefeuillehouder 'Defensie' binnen uw College aangewezen, met dien verstande dat gedeputeerde Koning de provinciale inzet op het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie coördineert. De voorgestelde intentieverklaring valt onder de opgave 'Regionale samenwerking Defensie' en is zowel een mijlpaal in deze samenwerking als een bestendiging van de opgebouwde bestuurlijke relatie tussen gedeputeerde Stolk en de staatssecretaris van Defensie. Binnen de samenwerking zullen ten behoeve van enerzijds de nationale Defensieopgaven en anderzijds de stimulering van de regionale economie de dual-use industrie en innovatie direct of indirect worden gestimuleerd. In grote lijnen betreffen deze activiteiten een voortzetting van vigerend economisch-sectoraal beleid van de provincie onder beleidsdoel 4.1. "Toekomstbestendig economisch vestigingsklimaat"³. Om deze redenen tezamen wordt geadviseerd de commissaris van de Koning te verzoeken gedeputeerde Stolk te machtigen voor de ondertekening van de intentieverklaring. Zie ook Bijlage 2 voor het voorgestelde machtigingsbesluit.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 4 - Concurrerend Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Het aangaan van de intentieverklaring brengt geen juridisch afdwingbare verplichtingen met zich mee.

De tekst van verklaring is met JFZ afgestemd. Ten opzichte van het JFZ-advies is afgeweken van de suggestie om bij punt III. "provincie Zuid-Holland" op te nemen in plaats van "het Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland", om zodoende pariteit te behouden met "de Staat der Nederlanden" in de voorgaande punten. Dit betreft een stilistische afweging, in beide gevallen is de provincie als rechtspersoon de ondertekenende partij.

Omdat de provincie als rechtspersoon de overeenkomst aangaat, is de cdK op grond van artikel 176 van de Provinciewet bevoegd de provincie bij het aangaan van de overeenkomst te vertegenwoordigen. Vanuit deze bevoegdheid zal de cdK gevraagd worden een volmacht te verlenen aan gedeputeerde Stolk om deze overeenkomst namens de provincie te ondertekenen.

Aan de cdK wordt voorgesteld deze volmacht tot vertegenwoordiging te verlenen, omdat op 24 april 2025 een gezamenlijk tekenmoment staat gepland met gedeputeerde Stolk en het ministerie van

² De vijf Zuid-Hollandse dual-use technologische focusgebieden zijn: maritiem; ruimtevaarttechnologie; cyber & quantum; onbemenste systemen (w.o. drones) & AI; en sensoren & radar. "Dual-use" is datgene dat voor zowel militaire als civiele toepassingen kan worden gebruikt.

³ Specifiek betreft het beleidskeuzes 4.1.1. Innovatieve economie, 4.1.3. Transitie van het havenindustriële complex, 4.1.4. Digitale economie. In de lopende Herziening 2025 wordt de inzet op dual-use industrie en innovatie verankerd in het Omgevingsbeleid.

Defensie, het ministerie van Economische Zaken, het regionale ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter en de Economic Board Zuid-Holland om de intentieverklaring Regionale samenwerking te ondertekenen.

De andere ondertekenaars van de intentieverklaring zullen zijn:

- Defensie: staatssecretaris G. Tuinman
- Economische Zaken: directeur-generaal E. Nijssse
- InnovationQuarter: bestuurder L. van Kralingen
- Economic Board Zuid-Holland: voorzitter F. Brenninkmeijer

De documenten behorende bij het besluit onder adviespunt 1, inclusief het onderhavige GS-voorstel, worden op grond van artikel 2, lid 2, onder b van de Beleidsregel actieve openbaarmaking Zuid-Holland 2023, niet actief openbaar gemaakt, omdat deze gezien de fase van het politieke of bestuurlijke proces als verstoring voor het verdere proces van bestuurlijk beraad zijn aan te merken. Het aan uw College gegeven advies bevat overwegingen over het door de provincie ondertekenen van de concept-intentieverklaring in Bijlage 1, welke bij actieve openbaarmaking mogelijk de nog lopende gesprekken tussen de beoogde ondertekenende partijen zou verstoren. Hoewel zeer onwaarschijnlijk, kan het bovendien zijn dat op 24 april niet alle beoogde partijen de intentieverklaring ondertekenen. Actieve openbaarmaking van deze bijlage zou in dat geval partijen in ernstige verlegenheid kunnen brengen. Geadviseerd wordt om dit GS-voorstel en Bijlagen 1 en 2 niet actief openbaar te maken totdat de intentieverklaring in Bijlage 1 door alle partijen is ondertekend. Hier zal in beginsel op 24 april 2025 aan worden voldaan.

2 Voorafgaande besluitvorming

Naast de in de eerste alinea van de toelichting aan het college genoemde twee besluiten heeft er geen eerdere besluitvorming plaatsgevonden.

3 Proces

De ondertekening vindt op 24 april fysiek plaats in Delft, specifiek in het YES!Delft-gebouw op de TU Delft Campus. De overige ondertekenaars zijn naar verwachting de staatssecretaris van Defensie, een directeur-generaal van het ministerie van Economische Zaken, een bestuurder van InnovationQuarter, en de voorzitter van de EBZ. De ondertekening vindt plaats in het bijzijn van onder meer ambtelijke vertegenwoordigers van Zuid-Hollandse gemeenten; een ondernemersdelegatie vanuit de EBZ Taskforce Technologische Industrie; en vertegenwoordigers van de regionale hoger onderwijsinstellingen en innovatieclusters.

Het betreft een besloten bijeenkomst alleen voor genodigden. Na 24 april zullen de ondertekenende partijen de samenwerking verder uitwerken en op verschillende momenten breder uitzetten in Zuid-Hollands triple-helix verband, bijvoorbeeld door gemeenten, innovatieclusters, en ondernemers mee te nemen in de vervolgstappen en te betrekken in de uitvoering. De ondertekening moet daarom vooral als mijlpaal en lanceermoment worden gezien. Het goed informeren en meenemen van regionale stakeholders wordt in de komende maanden nader uitgewerkt en tot uitvoering gebracht, en zal ook daarna continue en actieve inzet vragen vanuit de provincie en InnovationQuarter.

Er ligt een bestuurlijk risico in het goed meenemen van alle stakeholders en andere belangstellenden, zonder daarbij voorbij te gaan aan het feit dat de regionale samenwerking nog moet worden ingericht en er ook aan zowel departementale als regionale zijden de nodige organisatorische

processen moeten worden afgewacht en capaciteit moet worden gecreëerd. Het is de gezamenlijke intentie om uiterlijk medio 2025 het Zuid-Hollandse regio-coördinatiebureau voor dual-use industrie en innovatie, een fysiek en frequent matchmakingsoverleg tussen de vijf partijen op werkniveau, volledig operationeel te hebben. Deze volgende mijlpaal markeert het moment dat de vragen vanuit Zuid-Hollandse stakeholders, waaronder bedrijven en kennisinstellingen, gestructureerd en kwalitatief kunnen worden beantwoord. Tot dan zullen dit soort vragen slechts ad hoc kunnen worden opgepakt. Om gevoelens van teleurstelling of traagheid te voorkomen wordt geadviseerd deze volgende mijlpaal af te wachten en aan gepaste verwachtingsmanagement te doen. Er wordt in de communicatie rondom het event rekening gehouden met het feit dat niet alle relevante Zuid-Hollandse stakeholders op deze dag aanwezig zullen zijn. Op ambtelijk niveau is de provincie reeds voornemens vervolgesprekken met Zuid-Hollandse gemeenten en onderwijsinstellingen te organiseren.

Er ligt een politiek risico in het feit dat gelijktijdig aan de ondertekening op 24 april de TU Delft deelneemt aan de landelijke estafettetakingen in het hoger onderwijs. Na overleg met de TU Delft, en met raadpleging van haar rector magnificus tevens voorzitter van het College van Bestuur, hebben de vijf ondertekende partijen besloten de ondertekening door te laten gaan. De rector magnificus en meerdere TU Delft-medewerkers zijn dan ook aanwezig. Het YES!Delft-gebouw ligt bovendien niet op de onderwijscampus van de universiteit zelf maar op het innovatiecampus/bedrijventerrein TU Delft Campus. Ook heeft het universiteitsbestuur op haar website reeds aangekondigd dat hoewel zij de staking steunt er die dag alsnog (niet bij naam genoemde) evenementen zullen plaatsvinden op de campus. Gedeputeerde Stolk heeft daarnaast in het portefeuillehouderoverleg Economische Zaken van 31 maart aangegeven in zijn speech naar de onderwijsstakingen te kunnen verwijzen, zie ook “5. Communicatiestrategie”.

4 Participatie en rolneming

Dit evenement is onderdeel van de provinciale opgave ‘Regionale samenwerking Defensie’. Deze kenmerkt zich door een provinciale rol als presterende en samenwerkende overheid. Als (de grootste) partner van de Zuid-Hollandse campussen, fieldlabs, en innovatienetwerken zal de provincie haar netwerk en (subsidie)middelen benutten om de ministeries van Defensie en van Economische Zaken te verbinden met, en te laten investeren in, de Zuid-Hollandse ecosystemen voor dual-use industrie en innovatie.

Specifiek voor het event op 24 april is het ministerie van Defensie initiatiefnemer. Qua participatievorm is de organisatie van het evenement een samenspel. De provincie en de andere ondertekenende partijen worden actief betrokken bij de organisatie van het evenement en zijn vanaf het begin geraadpleegd om de eigen kennis en wensen in te brengen. De partijen worden hierin gelijkwaardig betrokken.

Deze werkwijze wordt ook gebruikt in de bredere (totstandbrenging van de) samenwerking tussen deze partijen, en zal de komende jaren worden voortgezet. Er is op dit moment geen participatie vanuit inwoners voorzien. Wel is het nadrukkelijk de bedoeling van de ondertekenende partijen dat gemeenten, bedrijven, onderwijsinstellingen, en onderzoeksinstituten in het vervolg worden meegenomen in de Zuid-Hollandse meegenomen. Deze verantwoordelijkheid ligt voor een belangrijk deel bij de provincie, en zal de komende maanden worden opgepakt. De eerste stap daarin is het

informerende van alle relevante stakeholders en geïnteresseerden dat deze samenwerking wordt aangegaan, waarvoor het evenement op 24 april de eerste aftrap vormt.

Tegelijkertijd zal de kern van de Zuid-Hollandse samenwerking met Defensie (de voorgenomen strategische afstemming, en gestructureerde uitvoering) blijven bestaan uit de vijf partijen die op 24 april de intentieverklaring zullen ondertekenen; er wordt geen latere (mede-)ondertekening door andere partijen bedoeld. Binnen de samenwerking blijven de vijf partijen in gesprek over de precieze invulling en bijdragen, met begrip voor de verschillende belangen en instrumenten.

5 Communicatiestrategie

Het ministerie van Defensie is initiatiefnemer van dit event, inclusief de communicatie. Zij is voornemens een persbericht uit te brengen. Wanneer een conceptversie van dit persbericht beschikbaar is wordt dit tijdig met de provincie gedeeld, en daarop provincie-ambtelijk afgestemd.

Er wordt intern en met de andere ondertekenende partijen nog afgestemd over een gepaste wijze voor de provincie om in eventuele externe communicatie en tijdens het evenement zelf te verwijzen naar de eerdergenoemde hoger onderwijsinstellingen. Gezien uw College in de afgelopen jaren zich meermaals publiekelijk sterk heeft gemaakt voor investeringen in het hoger- en beroepsonderwijs, bijvoorbeeld in relatie tot de Human Capital Agenda Zuid-Holland, is dit een kans deze lijn ook via dit thema te benadrukken.

Na de ondertekening wordt bovendien *MINDbase Delft* geopend, de startup- en innovatiehub van het ministerie van Defensie dat vanaf dat moment fysiek in het YES!Delft-gebouw zal zijn gevestigd. Naast de bestaande *MINDbase Rotterdam* op het RDM-terrein in het havengebied, is dit de eerste keer dat Defensie twee van deze locaties vestigt in dezelfde regio. Dit symboliseert de grote dual-use kennis- en innovatiepotentie in Zuid-Holland, dat onder meer te danken is aan de toonaangevende onderwijsinstellingen, onderzoeksinstituten, en technologische industrie in onze provincie.